

MOOTTORILIITTO.FI

**KERHOTOIMIJAN TAI KILPAILUN JÄRJESTÄJÄN
OHJE EPÄASIALLISEN KÄYTÖKSEN JA
KIUSAAMISTILANTEIDEN KÄSITTELYYN**

Kerhotoimijan tai kilpailun järjestäjän ohje epäasiallisen käytöksen ja kiusaamistilanteiden käsittelyyn

Tämän ohjeen tarkoituksena on tukea jäsenkerhon hallitusta tai kilpailun järjestäjää sekä kilpailun tuomaristoa tilanteissa, joissa kerhotoiminnassa tai kilpailupaikalla havaitaan tai saadaan tieto tapahtuneesta epäasiallisesta käytöksestä tai kiusaamisesta.

Suomen Moottoriliitolla on nollatoleranssi kaikenlaiseen epäasialliseen käytökseen ja kiusaamiseen niin kilpailuissa kuin harjoitus- ja harrastustoiminnassakin. **On ehdottoman tärkeää, että kaikkiin ilmi tulleisiin tapauksiin puututaan!**

Tämän ohjeen loppuosaan on koottu tietoa käsittelyprosessiin liittyvistä muista asioista, kuten käsittelyn luottamuksellisuudesta sekä lastensuojelu- ja rikosasioista.

Mitä tarkoitetaan kiusaamisella? Kiusaaminen on tahallista pahan mielen tai harmin aiheuttamista sen kohteelle. Kiusaamista on esimerkiksi porukan ulkopuolelle jättäminen tai toiselle nauramista. On hyvä muistaa, että esimerkiksi toisen ihmisen lyöminen, potkiminen tai uhkailu ei enää ole kiusaamista. Tällöin se voi mahdollisesti täyttää jo rikoksen tunnusmerkistön.

1. Nimetkää tilanteen selvitysryhmä, joka vastaa tilanteen käsittelystä

Kerhotoiminnassa selvitysryhmään nimetään esimerkiksi kerhon hallituksen jäseniä sekä esimerkiksi kyseessä olevan tapahtuman tai harrastus-/harjoitustoiminnan vastuuhenkilö(t), ohjaaja(t) tai valmentaja(t).

Kilpailutoiminnassa selvitysryhmänä toimii kilpailun tuomaristo. Tuomaristolla on mahdollisuus tarvittaessa konsultoida asiassa esimerkiksi kyseisen lajin lajipäällikköä, lajiryhmän jäsentä tai Moottoriliiton luottamushenkilöä (esim. hallituksen jäsenet, työryhmien jäsenet). Niissä kilpailuissa, joissa on ainoastaan valvoja eikä tuomariston jäseniä, selvitysryhmän muodostavat kilpailun valvoja ja kilpailun johtaja.

Riippumatta siitä, onko tilanne ilmennyt kerho- tai kilpailutoiminnassa, selvitysryhmään tulee nimetä mahdollisimman puolueettomia henkilöitä, jotka eivät ole osapuolia tai heidän läheisiään kyseessä olevassa tilanteessa.

Kilpailutilanteessa esteellisen henkilön tilalle voidaan ottaa esimerkiksi Moottoriliiton luottamushenkilö.

Mikäli sopivia henkilöitä on hankala löytää, voi kerhon henkilö olla esimerkiksi paikallisesti yhteydessä muihin (urheilu)seuroihin.

Selvitysryhmässä tulee aina olla vähintään kaksi (2) täysi-ikäistä henkilöä.

2. Kirjatkaa aluksi, miten asia tai tilanne tuli esille sekä lähtötiedot, joilla asiaa alettiin selvittämään

Ilmoittajan kokemusta on tärkeä pahoitella sekä kertoa, että asia otetaan vakavasti ja se selvitetään. Lisäksi on hyvä kiittää ilmoittajaa, että toi asian tietoomme.

Selvitysryhmä kirjaa tarkasti ylös ainakin seuraavat tiedot.

- Miten asia tuli ilmi?
- Kuka asiasta ilmoitti? Onko kyseessä ollut itse tehty havainto?
- Milloin ja kenelle asiasta ilmoitettiin?
- Mitkä olivat lähtötiedot, joilla tilannetta lähdettiin selvittämään?
  - Mitä oli ilmoituksen mukaan tapahtunut?
  - Missä tapahtuma oli?
  - Keitä siinä oli osallisena?

3. Tilannearvion ja toimintasuunnitelman laatiminen

Tilannearvio on selvitysryhmän nopea sisäinen palaveri, jossa käydään läpi, millaisesta tilanteesta on kysymys sekä suunnitellaan seuraavat toimenpiteet.

- Ketkä ovat tilanteen osapuolia, joita on kuultava?
- Onko tilanteella ulkopuolisia tai sivullisia silminnäkijöitä/todistajia?
- Millaisella aikataululla asiaa selvitetään?
- Miten tehtäviä jaetaan selvitysryhmän sisällä?

4. Osapuolten, silminnäkijöiden/todistajien kuuleminen

Kuulemiset ovat suositeltavia järjestää siten, että ensin kuullaan kaikkia osapuolia yksitellen sekä kirjataan näissä esille tulleet asiat kunkin osapuolen kohdalta

erikseen. Tällä pyritään saamaan mahdollisimman todenmukainen kertomus tapahtuneesta juuri kyseisen osapuolen näkökulmasta.

Kaikkien oikeusturvan vuoksi jokaisen osapuolen kuuleminen on erittäin tärkeä kirjata huolellisesti ja yksityiskohtaisesti. Selvitysryhmän jäsenten tulee olla läsnä kaikkien osapuolten kuulemisessa. Jokaisella osapuolella on myös oikeus tietää, miksi häntä kuullaan asiassa. Kuulemisten kirjaamisen muoto on vapaa, mutta keskeistä on, että siitä käy selville vähintään alla mainitut asiat.

- ketä on kuultu ja milloin (päivämäärä ja kellonaika)
- mikä on ollut oletettavasti hänen roolinsa/osuutensa asiassa
- mikä on hänen näkemyksensä asiaan

Mikäli kuultavana osapuolena on alaikäinen (lapsi), hänet on tärkeää kohdata ja huomioida ikätasonsa mukaisesti. Lisäksi huoltajalle/vanhemmalle on varattava mahdollisuus olla mukana kuulemisessa. Huoltajia/vanhempia on myös informoitava asian käsittelystä sekä tehdyistä päätöksistä asiassa.

Kilpailutilanteessa selvitysprosessia voidaan tarvittaessa jatkaa varsinaisen kilpailun jälkeen.

5. Loppuyhteenveto ja päätös jatkotoimenpiteistä

Loppuyhteenvedossa kootaan kaikki tilanteen osapuolet yhteen ja keskustellaan tapahtumista. Jokaiselle osapuolelle annetaan mahdollisuus tulla kuulluksi oman näkökulmansa kanssa ja kannustetaan osapuolia kuulemaan toisten näkemyksiä. Lopuksi suunnataan katse tulevaan ja tilanteen mukaan pyritään löytämään osapuolten yhdessä valitsema ratkaisu asiaan. Ratkaisusta voidaan tehdä yhteinen sopimus, mutta siihen ei tule kuitenkaan väkisin pyrkiä. On hyvä muistaa, että kaikkien ei tarvitse olla hyviä ystäviä keskenään tullakseen toimeen. Tarvittaessa asian käsittelyä voidaan jatkaa esimerkiksi sovittelun ammattilaisten kanssa.

Selvitysryhmä laatii myös selvitysten ja kuulemisten perusteella loppuyhteenvedon, jossa on kirjattu suoritettut toimenpiteet, kuulemiset ja tehdyt päätökset sekä mahdollisesti määrätyt seuraamukset.

Loppuyhteenvedosta on informoitava kaikkia asianosaisia. Tehdyt toimenpiteet ja päätökset on myös perusteltava.

6. Tilanteen raportointi

Selvitysryhmän on selvityksen jälkeen raportoitava asiasta Suomen Moottoriliitolle, jotta saamme tietoa mahdollisista esiintyneistä epäasiallisen käytöksen ja kiusaamisen tilanteista sekä tuettua kerhoja ja kilpailuiden järjestäjiä näiden tilanteiden kanssa parhaalla mahdollisella tavalla. Tilanteiden raportointiin on käytettävissä sähköinen lomake, jonka täyttää selvitysryhmän määräämä henkilö. Kaikki raportit käsitellään luottamuksellisesti kerhotoiminnan kehittäjän toimesta.

<https://q.surveypal.com/Selvitysraportti-epaasiallisesta-kaytoksesta-ja-tai-kiusaamisesta>

Muut asian käsittelyssä huomioitavat asiat

- Epäasialliseen käytökseen ja kiusaamiseen liittyvät asiat ovat arkaluontoisia kaikille osapuolille, joten asioiden käsittely on suoritettava asiallisesti sekä ehdottoman luottamuksellisesti. Käsittelyn aikana esille tulleista asioista ei missään tilanteessa keskustella esimerkiksi sosiaalisen median palstoilla tai kilpailuvarikoilla.
- Mikäli kyseessä on alaikäinen ja herää huoli, pystyvätkö huoltaja(t)/vanhemmat huolehtimaan hänestä, on arvioitava lastensuojeluilmoituksen tekemisen tarvetta. Lastensuojeluilmoitus tehdään lapsen asuinpaikkakunnan mukaiselle hyvinvointialueelle. Kiireellisessä tilanteessa lastensuojeluasioissa voi olla yhteydessä hätäkeskukseen (112).
  - Lisätietoa ja ohjeita on luettavissa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) verkkosivuilla (<https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/lastensuojeluilmoitus-ja-lastensuojeluasian-vireilletulo/lastensuojeluilmoitus>).
- Mikäli asiassa tulee esille seikkoja, joiden perusteella voidaan epäillä jonkin rikoksen tapahtuneen, on asiasta tärkeä olla yhteydessä poliisiin ja tehdä tarvittaessa rikosilmoitus. Rikosilmoituksen voi tehdä poliisin sähköisessä asiointipalvelussa tai asioimalla poliisin toimipisteessä. Kiireellisessä hätätilanteessa tulee olla yhteydessä hätäkeskukseen (112).

- Kyseinen tilanne voi täyttää esimerkiksi pahoinpitelyn, kunnianloukkauksen tai laittoman uhkauksen tunnusmerkistön.
- Lisätietoa ja ohjeita on luettavissa Poliisin verkkosivuilla (<https://poliisi.fi/tee-rikosilmoitus>).
- Vakavammissa tai hankalammissa tilanteissa selvitysryhmän on hyvä olla yhteydessä Moottoriliiton kerhotoiminnan kehittäjään, jotta voidaan yhdessä arvioida esimerkiksi Suomen Urheilun Eettisen Keskuksen (SUEK) tutkinnan tarvetta.

Neuvoja tilanteiden käsittelyyn saa tarvittaessa Moottoriliiton kerhotoiminnan kehittäjältä puhelimitse (040 190 9475) tai sähköpostitse (miska.jokinen@mottoriliitto.fi). Kaikki yhteydenotot käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti.